

VALSTYBĖS ĮMONĖ LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJA

Susisiekimo ministerijai

Nr. (14.3)

I _____

Nr. _____

DĖL PRAŠYMO RENGTI NUTARIMO PROJEKTĄ

VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija (toliau – Kelių direkcija) *prašo* Susisiekimo ministerijos *inicijuoti* Lietuvos Respublikos Vyriausybės *nutarimo projekto* dėl Anykščių rajono savivaldybei (toliau – Savivaldybė) nuosavybės teise priklausančių pėsčiųjų takų perdavimo Kelių direkcijai valdyti patikėjimo teise (prieš tai juos perdavus valstybės nuosavybėn) *rengimą*.

Kelių direkcija patikėjimo teise valdo valstybinės reikšmės krašto kelią Nr. 120 Radiškis–Anykščiai–Rokiškis, kuriam Svėdasų mstl. suteiktas J. Tumo–Vaižganto g. pavadinimas (toliau – kelias Nr. 120).

Kelių direkcija ir Savivaldybė 2021-01-07/2021-01-15 pasirašė bendradarbiavimo sutartį Nr. 6-6/S-54 (toliau – Sutartis). Sutarties 9.2 papunktyje Savivaldybė įsipareigojo „iki 2021 metų pabaigos perduoti Kelių direkcijai valdyti patikėjimo teise šalia valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 120 Radiškis–Anykščiai–Rokiškis ruožo nuo 52,023 (585449/6172205) iki 53,578 km (586602/6173226) esančius takus/šaligatvius“.

Vadovaujantis Civilinio kodekso 4.253 str. 2 d., registruojami daiktai (tarp jų ir nekilnojamieji daiktai) ir daiktinės teisės į juos teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojami viešuosiuose registruose. Vykdam valstybinės reikšmės kelių ir jų užimamų žemės sklypų kadastrinius matavimus, minimalūs kelių juostos plotiai turi būti nustatomi vadovaujantis Kelių įstatymo 11 str. 1 d. nurodytais reikalavimais.

Atlikus kelio Nr. 120 kadastrinius matavimus inžinerinio statinio ribos buvo suformuotos taip, kad šalio jo važiuojamosios dalies esantys rašto priede nurodyti pėsčiųjų takai nepateko į Nekilnojamojo turto registre (toliau – NTR) 2015 m. įregistruoto kelio Nr. 120 ribas, t. y. NTR įregistruota buvo tik kelio Nr. 120 važiuojamoji dalis. Vėliau Savivaldybė pėsčiųjų takus, esančius šalia NTR įregistruotos kelio Nr. 120 važiuojamosios dalies, NTR įsiregistravo kaip savo nuosavybę.

Kelio Nr. 120 kadastrinių matavimų atlikimą reglamentavo tuo metu galiojusios Kelio kadastro duomenų bylos rengimo taisyklės, patvirtintos Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos generalinio direktoriaus 2005 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 105. Minėtų taisyklių 12 punkte buvo nurodyta, kad „Kelią, kaip atskirą nekilnojamąjį daiktą, sudaro kelio sudėtinės dalys, nurodytos Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 2 straipsnio 3 punkte.“. Kelių įstatymo (suvestinės redakcijos 2014-11-23 – 2015-07-31 ir 2015-08-01 – 2016-06-02) 2 str. 4 punkte buvo nurodyta, kad „Kelias – inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Kelio elementai yra šie: žemės sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai ir kitos vandens nuleidimo sistemos, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, poilsio aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, techninės eismo reguliavimo priemonės, želdiniai, esantys kelio juostoje, kelio oro sąlygų stebėjimo ir transporto eismo apskaitos, apšvietimo ir kiti įrenginiai su šių elementų užimama žeme“. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 str. 51 punkte

nurodyta, jog pėsčiųjų takas – kelio dalis arba takas pėstiesiems, pažymėtas tam skirtais kelio ženklais.

Kelių direkcijos nuomone, tiek Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme (tiek anksčiau galiojusiam, tiek dabar galiojančiame) pateiktos pėsčiųjų tako, tiek Kelių įstatyme pateiktos kelio bei kelio juostos sąvokos, t. y. teisės normos, turi būti vertinamos sistemiskai. Priešingu atveju, formuojant kelią kaip nekilnojamojo turto objektą taip, kad šalia jo esantys pėsčiųjų takai nepatektų į jo ribas, būtų neleistinai susiaurinama kelio juosta ir pažeidžiamos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 str. 1 d., Kelių įstatymo 4 str. 2 d., 11 str. 1 d. ir Žemės įstatymo 6 str. 1 d. 1 p. nustatytos teisės normos.

Atsižvelgiant į tai, kad NTR įregistruotas kelias Nr. 120 ir kelio juosta buvo suformuoti pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, Kelių direkcija, siekdama ištaisyti šią ydingą situaciją, nori perimti valdyti patikėjimo teise (prieš tai juos perdavus valstybės nuosavybėn) prie kelio Nr. 120 esančius pėsčiųjų takus, kuriuos Savivaldybė NTR įregistravusi kaip savo nuosavybę. Perdavus pėsčiųjų takus Kelių direkcijai valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise, būtų įgyvendintos rašte išvardytų teisės aktų nuostatos, patikslinta kelio Nr. 120 ir jo užimamo žemės sklypo kadastrinių duomenų bylos ir kelio Nr. 120 bei kelio juostos ribos būtų nustatytos atsižvelgiant į Kelių įstatymo 11 str. 1 d. nustatytus reikalavimus.

Kelių direkcija papildomai savo nuomonę grindžia šiais motyvais:

1) Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 str. 1 d. įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikai išimtinė nuosavybės teise priklauso: žemės gelmės, taip pat valstybinės reikšmės vidaus vandenys, miškai, parkai, keliai, istorijos, archeologijos ir kultūros objektai. Nurodyti objektai nuosavybės teise gali priklausyti tik valstybei, išskyrus iš pačios Konstitucijos kylančias išimtis. Valstybė (jos institucijos, pareigūnai) negali priimti jokių sprendimų, kuriais remiantis minėti objektai iš valstybės nuosavybės pereitų kitų subjektų nuosavybėn;

2) Valstybinės reikšmės keliai išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybei. Juos turto patikėjimo teise įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka valdo, naudoja ir jais disponuoja Susisiekimo ministerijos įsteigtos valstybės įmonės ar jos įgaliota Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos (Kelių įstatymo 4 str. 2 d. (suvestinės redakcijos 2014-11-23 – 2015-07-31 ir 2015-08-01 – 2016-06-02));

3) Valstybinės reikšmės keliai išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybei. Juos turto patikėjimo teise valdo, naudoja ir jais disponuoja valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija (Kelių įstatymo 4 str. 2 d. (suvestinė redakcija 2020-09-01 - 2022-12-31));

4) Įstatymų ar Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinės reikšmės keliams priskirta žemė priklauso Lietuvos valstybei išimtinė nuosavybės teise (Kelių įstatymo 10 str. 2 d. (suvestinės redakcijos 2014-11-23 – 2015-07-31 ir 2015-08-01 – 2016-06-02));

5) Įstatymų ar Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinės reikšmės keliams priskirta žemė priklauso valstybei išimtinė nuosavybės teise. Ją patikėjimo teise valdo, naudoja ir ja disponuoja Kelių direkcija (Kelių įstatymo 10 str. 2 d. (suvestinė redakcija 2020-09-01 - 2022-12-31));

6) Lietuvos valstybei išimtinė nuosavybės teise priklauso žemė, įstatymų ir Vyriausybės nustatyta tvarka priskirta valstybinės reikšmės keliams (Žemės įstatymo 6 str. 1 d. 1 p.);

7) Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašas Susisiekimo ministerijos teikimu tvirtinamas Vyriausybės (Kelių įstatymo 6 str. 3 d.).

PRIDEDAMA:

1. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių nekilnojamųjų daiktų, esančių šalia valstybinės rajoninio kelio Nr. 120, sąrašas, 2 lapai.

2. Schemos ir NTR centrinio duomenų banko išrašų nuorašai, 42 lapai.

3. Sutarties nuorašas, 7 lapai.

4. Savivaldybės 2021-06-03 rašto Nr. 1-SD-1631(6.12E) nuorašas, 8 lapai.

